

Gyvenimas

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

ISSN 1648-0392

9 771648 039035

Nr. 45 (10298) * 2020 m. birželio 13 d., šeštadienis

Kaina - 0,45 Eur

Paba diena

Šiandien – mėnulio delčia. Saulė teka 4 val. 42 min., leidžiasi 21 val. 55 min.

Dienos ilgumas 17 val. 13 min.

Vardadieniai: šiandien – Anta, Antanas, Antanė, Antanina, Antonija, Antonijus, Kunotas, Miniotas, Minius, Minjotas, Minkanta, Minkantas, Minmantas, Minotas, Nina, Tonė, Tonis, Tonus, rytoj – Almina, Alminas, Alminta, Almintas, Bazilė, Bazilijus, Bazilis, Bazilius, Labgaudas, Labys, Labvarda, Labvardas, Pamedas, pirmadienį – Bargailas, Barinta, Barys, Barkinta, Barkintas, Kirstautas, Krescencija, Kresentas, Modesta, Modestas, Vitas, antradienį – Bena, Benadas, Benas, Benė, Jūra, Jūratė, Jūris, Jūrius, Tolmina, Tolminas, Tolminė.

Birželio 13 – Šv. Antanas. Šienapjūtė.

Birželio 14 – Gedulo ir vilties diena. Tarptautinė blogerių diena. Pasaulinė kraujo donoro diena. Birželio 15 – Okupacijos ir genocido diena. Alytaus miesto diena. Pasaulinė kovos prieš blogą elgesį su pagyvenusiais žmonėmis diena.

Kultūros ir laisvalaikio centro atnaujinimo darbai eina į pabaigą 2 p.

Tokia yra tiesa... 3 p.
Autoturistai Birštono neaplenks – juos vilioja gamtos kempingas 3-5 p.

Apie biblioterapiją 4 p.
Daktaro dvasia – Birštono pušyne. 6 p.
Suteikime parkui kurortologo vardą!

Susipažinkime su tautiniu lietuvių kostiumu 5 p.

Kultūros kryžkelė 8 p.

Vyriausybės sprendimu atšaukiamas Lietuvoje paskelbtas karantinas

Trečiadienį Vyriausybės posėdyje priimtas sprendimas atšaukti karantiną nuo 2020 m. birželio 16 d. 24.00 val., tačiau palikta paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija visoje šalyje dėl koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės. Vyriausybė paliko (neatšaukė) ir paskelbtą trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygį.

Nuo 2020 m. birželio 17 d. iki 2020 m. liepos 16 d. pratęsta laikina vidaus sienos kontrolė, vykdamą į Lietuvos Respubliką atvykstančių asmenų patikrinimus prie vidaus Europos Sąjungos sienos: tarptautiniuose oro

(Nukelta į 2 p.)

Mažiau teatro, daugiau pasiilgto bendravimo

„Šaltupio“ kaimo turizmo sodybos klijimas, pritaikytas meniniams renginiams, praėjusį savaitgalį buvo atvertas tradicinio dvylukto mėgėjų teatro festivalio dalyviams.

(Nukelta į 8 p.)

Didžiausia dovana – žmonės

Dar prieš kelis mėnesius Prienų globos namų gyventojas Antanas VARŽGALYS tikėjosi, kad 100-ojo gimtadienio proga aplankys gimtąjį Ukmergės kraštą, kartu su šeima dalyvaus šv. Mišiose, susitikis su gimine. Tam ir ruošėsi. Stengėsi daugiau vaikščioti, kad šventės diena būtų geriau fiziškai pasiruošęs, tiesiog stipresnis.

Deja, karantinas pakoregavo jo ir artimųjų planus, ir birželio 9-ąją vaikų ir vaikų sveikinimus jis priminė tik telefonu. Bet „Ilgiausių metų“, kaip ir dera, skambėjo gyvai. Šią gimtadienio iškilimams skirtą giesmę Antanui Varžgaliui sugiedojo Globos namų darbuotojai, būtent tie žmonės, kurie šiuo metu yra arčiausiai jo, šalia. Kaip ir kambario kaimynas Vytautas, kiek pavedant klausai, padedantis telefonu pabendrauti su saviškiais.

Taigi gimtadienio rytas prasidėjo šventinėmis akimirkomis. Jubilatas buvo perjuostas tautine juosta su jaustu simboliu skaičiumi „100“, Antanas Varžgalys sulaukė ir Prienų bei Ukmergės rajonų merų **Alvydo Vaitcausko** ir **Rolando Janicko** atsiųstų sveikinimų. Ukmergiškiams aplankyti savo žemietį, brandžiausius savo gyvenimo metus atidavusį gimtajam kraštui, taip pat sutrukdė karantinas.

Antano Varžgalio gimtinė – Avižienių kaimas Ukmergės rajone. Čia jis augo 5 vaikų šeimoje, čia prabėgo jo vaikystė, jaunystė. Iš Avižienių jį išvedė laisvos tarpukario Lietuvos gyvenimą nutraukusios okupacijos, Antrasis pasaulinis karas. Jubilato metų kraitėje daug įvairių sudėtingų, tarp jų ir skaudžių patirčių. Vieni

(Nukelta į 2 p.)

Prieš penkerius metus jau Prienų globos namuose švenčiant 95-metį.

Prienų rajono savivaldybės ir laikraščio „Gyvenimas“
2019-2020 m. krepšinio pirmenybės

2020 m. birželio 20 d.
Prienų arena (Pramonės g. 20)

FINALAI

13:30 Mažosios taurės finalas

„Pušynė“ - „Stakliškės“

15:00 Rungtynės dėl 3 vietos

„Dvariukas - Sava ranga“ - Birštono „Versmė“

16:30 Didysis finalas

„PMVD“ - „Tango Pizza - Stadionas“

18:00 Pirmenybių uždarymas ir apdovanojimai

Birštono versmės

„Gyvenimas“
- laikraštis Jums
ir apie Jus!

Tokia yra tiesa...

Popiežiaus Pranciškaus paskyrimu nuo 2017 m. birželio 14-ąją Okupacijos ir genocido dieną Lietuvoje minimas ir Palaimintasis arkivyskupas Teofilijus Matulionis. Palaimintojo šventė švenčiama visose šventovėse, bet ypač iškilmingai Kaišiadoryse, kur altoriuje patalpintas sarkofagas su jo palaikais. Žmonės yra kviečiami atvykti prie relikvijų susikaupimui, kad prašytų ir sulauktų apsaugos bei užtarimo mūsų kraštui ir pasauliui, kovojant su pandemija, ir kad palaimintasis T. Matulionis būtų paskelbtas šventuoju. Lietuvoje šis vyskupas buvo pradininkas nuolatinės Švč. Sakramento adoracijos, Gailėstingumo maldingumo tradicijų. Jis yra kankinys ir tremtinys, kurio asmenybės pavyzdys uždega.

Sibiro duoną ragavę tremtiniai lagerius vadindavo „sanatorijomis“, iš kurių sugrįžę išvežtųjų tautiečių nepamiršdavo, stiprindavo dvasiškai laiškais, siųsdami siuntinius. Bemaž 15 metų išgyvenęs už spygliuotų vielų kun. **Stasys Kiškis**, artimas palaimintojo T. Matulionio bendradarbis, rašo: „Tremtyje, kai būdavo sunku, sugrįždavau mintimis į vaikystės Rusijoje prisiminimus: apie badavimą, širdingą pagalbą žmonių vieni kitiems, ir tuomet užplūsdavo laimės jausmas, kad galiu ir silpnas būdamas naudingi tapti. Kai buvau 14 metų, mama buvo silpnas ligonis, vaikai maži ir alkani, o aš ant pečių užsikrovęs maišą su duona ir sausainiais pėsčias ėjau ir nešiau maistą laukiančiai šeimai. Nejutau skausmo kojų venose, kol nesugrįžau. Vėliau sunkiai susirgau... Bet aš buvau labai laimingas, nes galėjau taip padėti

artimiesiems. (...) Tremtyje laimėjau didesnę Viešpaties meilę ir dinį džiaugsmą.“

Netekę turto, laisvės, garbės, daugelio metų ir dalies sveikatos, savo būkle lietuviai tremtiniai mokėjo būti patenkinti, nes iš lūpų nuskambėdavo dažnas: „Viešpatie, duok mums ištvėmės“... Pal. T. Matulionio tremties laiške kupini maldingos laikysenos atspindžių. 1954 m. rugsėjo 3 d. jis rašė: „visa, kas įvyksta, neįvyksta be Jo [Kūrėjo] žinios ir leidimo. Jis, ypač atsi-duodant Jo šventai valiai, kartais nemalonių dalykus paverčia į gerą ir mums naudingą dalyką“. 1955 m. vasario 21 d.: „Visada prašau Visagalį: gražink (į Tėvynę), jei nėra priešinga Tavo parėdymui; duok kanktrybės, jei Tavo valia, kad palikčiau svetur ir toliau...“

Palaimintojo Teofilijaus bendraražygis Birštono klebonas kunigas **Jonas Jonys** prisimena, kad šis vyskupo pasitikėjimas Dievo Apvaizdos vedimu ir šventųjų užtarimu jam darė didelį įspūdį. O kuomet vyskupas pasakojo prisiminimus apie patirtą badą, pažeminimus, jis su atleidimo šypsniu įvykių fone at-rasdavo ir dalykus, kurie džiugino:

darbininkų gerumą, pagalbą vienu kitiems varge, uoliai pamaldumą.

Vyskupas Teofilijus tremties pilką kasdienybę su visokiais „driazgami“ (nuosėdomis) įprasmindavo kunigo tarnyste. Prel. S. Kiškis rašo, kad vyskupas Teofilijus į tardymus Vilniaus kalėjime eidavęs su sutana ir kamža, kaip prie altoriaus. Ši kunigiška laikysena jam buvo svarbi ne tik vidinei stiprybei išlaikyti, bet dar labiau ji skirta kalinių bendraražygių dvasiai palaikyti. Tremtyje išgyventą kančią vyskupas Teofilijus jungė su Kristaus nekruvinąja auka.

Kaip po kiekvienos tamsios nakties išaušta diena, taip kentėjimai kažkada pasibaigia. 1962 m. mirusį Kaišiadorių vyskupą sovietmečiu norėta paslėpti nuo tikinčiųjų, palaidojant Kaišiadorių katedros rūsyje. Dievo liudytojų šviesa spindi tamsoje ir Kaišiadorių vyskupas Teofilijus Matulionis suspindo pasipuošęs 2017 m. palaimintojo vainiku. Tokia yra tiesa – Dievas ir netiesiomis linijomis moka sukurti nuostabų paveikslą.

Dr. Roma Zajančauskienė
Birštono sakralinio
muziejaus vedėja

Autoturistai Birštono neaplenks – juos vilioja gamtos kempingas

Šį šeštadienį Birštono kurorte pristatoma turizmo naujiena: vietos gamtos įkvėptas, dvejus metus lauktas kempingas „Naturcamp“ (liet. gamtos kempingas), kuris įsikūrė Karalienės Barbaros alėjoje, prie pat Žvėrinčiaus miško. Kempingas turėjo būti atidarytas dar gegužės mėnesį, tačiau įkurtuvių data buvo pavėlinta dėl karantino apribojimų. Šią savaitę jame dar vyko tvarkymosi darbai, per porą savaičių tikimasi sutvarkyti reikiamus dokumentus ir gauti leidimus. Todėl kempingo valdytojai patikino, kad turistai, planuojantys keliones po Lietuvą automobiliais, jau dabar gali rezervuoti vietas kempinge birželio pabaigai, liepai ir vėlesniems mėnesiams – jų atvykimui bus tinkamai pasiruošta. Dar neatsidarius kempingas jau yra žinomas, informacija apie jį skelbiama Lietuvos kempingų asociacijos puslapyje camping.lt, tarptautiniuose kataloguose.

Vienas iš kempingo „Naturcamp“ savininkų Linas Zabaliūnas.

Turizmo ir sveikatingumo srityje – ne naujokai

Kempingą „Naturcamp“ valdo UAB „Gausina“, konkurso būdu 20-čiai metų iš Birštono savivaldybės išsinuomojusi 4 hektarų plotą sklypą. Su įmonės valdymu susiję trys asmenys.

Kempingo bendrasavininkai Vyngandas Lazauskas ir Linas Zabaliūnas turizmo ir svetingumo srityje darbuojasi beveik du dešimtmečius.

(Nukelta į 5 p.)

Kviečia restoraną „Skveras“

Birštono Basanavičiaus aikštėje įkurtuvės – po baltu kupolu duris pravėrė baras-restoraną „Skveras“.

Tarpukariu Birštonas buvo patekęs į geriausių Europos kurortų dešimtuką. Vienas iš traukos centrų buvo šioje vietoje veikęs restoranas. Savaitgaliais jame grojo pučiamųjų orkestras, žmonės mėgavosi gardžiais pusryčiais ir džiaugėsi gyvenimu. Metams bėgant ši tradicija išnyko ir garsus kurorto skveras prarado gyvybingumą. Bandysime tradicijas atgaivinti ir šią istorinę vietą prikelti naujam gyvenimui, – atidarymo šventėje kalbėjo restorano įkūrėja **Ramunė Šyvokienė**. Ji pasidžiaugė, kad verslo sukūrimas padėjo prisivilioti iš užsienio sugrįžti dukrą, dainų kūrėją ir atlikėją **Džesiką**, žinomą kaip **Jessica SHY**.

Tarp atidarymo svečių šypsodamiesi šmirinėjo radijo ir televizijos laidų vedėjai **Rolandas Mackevičius**, **Jonas Nainys**, muzikos prodiuseris **Linus Strocks**, žvilgsnį traukė smagiai laiką leidžiančios jaunos šeimos su mažyliais. Vietoje nenustygo devynmetė restorano šeiminkės dukra **Liepa**, kuri padėjo mamai priimti dovanas...

Įkurtuvių šventėje skambėjo gyva muzika, audringais plojimais buvo palydėtos Džesikos atliekamos dainos. Susirinkusieji mėgavosi vienas kito draugija, gardžiais užkandžiais, gėrimais, kokteilų meistro **Rapolo** surengtu šou, stebėjo, kaip floristas **Modestas** iš žydinčių alyvų šakelių kuria suknelę... Vakaras buvo pilnas staigmenų, neprailgo nei jaunam, nei vyresniam.

Ponia Ramunė sakė, kad restorane visuomet netrūks siurprizų, nes visa, kas nauja šalies, užsienio restoranuose, bus ir čia. Tąd šį vieta ir naujoves mėgstantiems lankytojams.

– Mūsų tikslas, kad kiekvienas „Skvero“ lankytojas meniu rastų tai, ką mėgsta, kad pusryčius keistų dienos pietų pasiūlymai, o pastarieji pereitų į vakarienę. Siūlysimės Azijos, itališkos virtuvės patiekalų, birštoniečių pamėgtą „Šaro“ picą, įvairių kokteilių. Kaip ir tarpukario laikais, savaitgaliais skambės gyva muzika, o groti, dainuoti galės ir patys restorano lankytojai. Bus smagu ir tikrai pagyvins šį skverą, prisidės ir prie Birštono turizmo plėtros, – neabejodama savo sumanymų sėkme tvirtino restorano šeiminkė.

Onutė Valkauskienė

Birštono krašto žinios

• Nuo š. m. birželio 5 d. atnaujinas vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobuso 152-asis maršrutas Kauno autobusų stotis–Prienuos–Birštonas. Atkreipiame dėmesį, jog reisas, kuris vykdavo 17.30 val. iš Kauno iki Birštono seniūnijos ir 18.45 val. iš Birštono seniūnijos iki Kauno g. – dabar išvyks 18.00 val. iš Kauno iki seniūnijos ir 19.00 val. iš seniūnijos iki Kauno g., Prienuose.

• Birželio 1 d. visoje šalyje vyko visuotinė akcija „Ačiū, Lietuva“, kuria buvo dėkoma Lietuvos žmonėms už sėkmingai įveiktą pirmąją COVID-19 bangą, susitelkimą bei viltį. Padėkos akcija palaikymo sulaukė ir Birštono savivaldybėje. Renginyje dalyvavusi Birštono savivaldybės merė **Nijolė Dirginčienė** dėkojo birštoniečiams, kad drausmingai buvo laikomasi karantino bei pasidžiaugė sėkmingai įveikta pirmąja viruso banga bei prisidėjimu prie koronaviruso krizės suvaldymo Birštone. Merė sveikino medikus ir pareigūnus, socialinius darbuotojus, savanorius, pardavėjus ir verslininkus, padėjusius palengvinti gyvenimo karantino laikymo sąlygas bei aprūpinti apsaugos priemonėmis ir būtiniausiomis paslaugomis.

Savivaldybės aikštėje skambėjo Birštono meno mokyklos ansamblio „Keturi viename“; dainavimo studijos „Crazy“, ansamblio „Tiesiog bendas“; dueto – Kasparo ir Gabrielės kūrinių. Šokių programa dovanavo tautinių šokių kolektyvai „Aguonėlė“ ir „Kupolė“, šiuolaikinio šokio studija „Vėjas“.

Laiškai iš Nemuno krantinės

Daktaro dvasia – Birštono pušyne. Suteikime parkui kurortologo vardą!

Senieji miesto gyventojai kurortologo Vytauto Jurgio Meškos kitaip ir nevadino, tik Birštono daktaru. Šio žmogaus reikšmingumo įrodinėti tikrai nereikia, įvertinti jo nuopelnai, suteiktas Garbės piliečio vardas. Dabar svarstoma, kaip įamžinti Vytauto Meškos atminimą, ką pavadinti jo vardu.

Kai einu per pušyną, dažnai pagalvoju, kad čia yra visa, kas daktarui buvo svarbu, apie ką jis nuolat kalbėjo ir rašė: dangų remiančios pušys ir švarus oras, nuo ankstyvo pavasario netylančios paukščių trelės, žolynų kvapai, mineralinio vandens garinimo bokštas ir net bibliotekėlė! Jis daug skaitė. Kaip daktaras gėrėtusi ir grožėtusi šurmuliuojančiu dabartinio parko gyvenimu: besimankštinančiais suaugusiais, linksmai lakstančiais, karstynėmis ir sūpuoklėmis besidžiaugiančiais vaikais. Jis dar kartą patvirtintu, jog Birštonas yra puikiausia vieta ir kūno, ir dvasios sveikatai atgauti. Menu, vasarai dar ne prasidėjus, susitikau Vytautą Mešką, jau įdegusi, ir paklausiau, gal iš pajūrio grįžęs, o jis atsakė: oi, ne, aš – Birštono patriotas, čia visko užtenka, ir saulės netrūksta, čia ji geriausia. Parko takai mena į kurortologijos laboratoriją daugiau kaip du dešimtmečius keliavusio daktaro žingsnius, daugybę jo minčių ir vilčių saugo čia ošiančios pušys.

Daktaras mėgo pasišaipyti iš savo pavardės, pripasakodavo kuriozinių nutikimų apie Mešką. Galima tik įsivaizduoti, kiek erdvės savo išmonei turėtų mūsų ainiai, kurorto svečiams porindami apie tai, kodėl parkas pavadintas Meškos vardu.

Didžiuojuosi, kad Birštonas yra aukštos kultūros miestas, ir tą rodo ne vien renginiai, kurių pavydi didžiųjų miestų gyventojai, bet ir kurortui išskirtinumo suteikianti švara, tvarka. Karališkos, aristokratiškos kultūros požymis – pagarba praeičiai ir miestą kūrusiems žmonėms. Džiauguosi, kad įamžiname jų atminimą.

Daktaro Vytauto Jurgio Meškos dvasia seniai gyvena Birštono pušyne, jam tetrūksta tik kurortologo vardo, nes išties nei šis nei tas parką vadinti Centrinium – Birštonas juk ne Niujorkas. Beje, Amerikos lietuviai apie Birštono gydančias galias daugiausia sužinojo iš Kanadoje išveiviams leisto savaitraščio „Tėviškės žiburiai“ – jame buvo publikuojami daktaro Vytauto Meškos straipsniai. Vėliau jie sudėti į knygą „Laiškai iš Birštono“.

Genovaitė

Vasaros skaitymai vėl kviečia vaikus (ir ne tik juos)...

Tarsi pranašiskai žinant, kad bus karantinas, ypatingoji padėtis, dar 2019 m. pabaigoje, planuojant 16-uosius vasaros skaitymus vaikams, pasirinkta tema – gamta, o pavadinimas – „Gydanti gamtos galia“. Gamta mus domina įvairiausiais aspektais, visi esame gamtos dalis, visus mus vienaip ar kitaip veikia saulė, vėjas, lietus...

Vasaros skaitymų „Gydanti gamtos galia“, finansuojamų pagal Birštono savivaldybės Vaikų socializacijos, pilietinio ir tautinio ugdymo programą, metu vaikus supažindinsime su lietuvių liaudies sukurtomis sakmėmis, pasakomis apie saulės, vėjo, gyvūnų ir augalų atsiradimą, liaudies išmintimi, įvairių rašytojų sukurtais kūriniais apie gamtos reiškinius (lietų, rasą, perkūniją), augalus, gyvūnus, pristatysime vieną svarbiausių vasaros švenčių – Jonines, dar vadinamas Rasos šventėmis. Inspiruosime diskusijas skaitoma tema, siūlysime atidžiau išsižiūrėti į mus

supantį gyvą ir margą pasaulį, kviesime dalyvauti mįslių, patarlių, sveikos gyvensenos varžytuvėse, jukiose, harmonizuojančiose, kūrybinėse piešimo, lipdymo iš plastilino, lauko gėlių puokščių komponavimo, vainikų pynimo dirbtuvėse. Taip pat sieksime, kad vaikai kūrybiškai gyventų vasarą, domėtusi aplinka, sveikai gyventų, gražiai bendrautų. Nors karantino metu laikomės saugaus fizinio atstumo, bet birželio 2 d. įvykusiame pirmajame susitikime „Kaip atsirado žemė?“, net ir būnant dviejų metrų atstumu vienas nuo kito, su kaukėmis, besišypsančios akys sakė, kad mūsų širdys plaka bendru ritmu, kad kartu būti gera.

Skaitymai „Gydanti gamtos galia“ vyks Birštono viešjoje bibliotekoje, Birštono vienkiemio ir Nemajūnų padaliniuose. Laukiame Jūsų.

Birštono viešosios bibliotekos informacija

Tautodailės metams

Susipažinkime su tautiniu lietuvių kostiumu

Po ilgo ramybės periodo muziejuose prasidėjo veikla. Birštono muziejus kviečia lankytojus į savo ekspozicijas, siūlo atvykti į edukacijas, eksponuoja naujas parodas.

Į Birštono muziejų iš Lietuvos nacionalinio kultūros centro atkeliavo lietuvių tautinio kostiumo fotografijų paroda. Parodoje pristatomos nacionalinio kultūros centro tautinių kostiumų rinkinio nuotraukos. Kostiumai pagaminti 2003 m. ir pirmą kartą parodyti tų pačių metų Dainų šventės renginiuose. Fotografijos buvo parengtos ir panaudotos knygai „Lietuvių tautinis kostiumas“ iliustruoti. Šiuo leidiniu užbaigta Lietuvos nacionalinio kultūros centro keliolika metų vykdyta Liaudies kostiumo rekonstravimo programa, XXI a. reikšmingai pastūmėjusi lietuvių tautinio kostiumo stilistiką kiek galima tikslesnio tradicinės XIX a. kaimo aprangos kopijavimo link. Dauguma parodoje matomų rekonstruotų kostiumų buvo ne vieną kartą įvairių gamintojų nukopijuoti ir spėjo plačiai paplisti.

Lietuvoje tradiciniais drabužiais kaimiečiai visuotinai vilkėjo maždaug iki XIX a. aštuntojo dešimtmečio. Vėliau šventadieniams pradėti siūdinti miesto mados drabužius. XX a. pradžioje vietiniai, bet jau artimesni miesto mada, liaudiško kostiumo variantai dar buvo dėvimi Dzūkijoje ir Klaipėdos krašte. Kitur buvo naudojami tik pavieniai praktiški (pvz., didelės vilnonės skaros, pirštinės) arba su papročiais susiję (pvz., juostos) tradiciniai aprangos elementai.

Praeitin pasitraukusio šventadienio liaudies kostiumo grožį paveldėjo jo įpėdinis – tautinis kostiumas, tapęs svarbiu tautos simboliu, mūsų protėvių nagingumo ir jų meninio skonio atspindžiu.

Lietuvos tautiniai kostiumai pradėti kurti gana vėly, tik XIX a. ir XX a. sandūroje. Kadangi kaimuose tuo metu visaverčiai tradiciniai drabužiai jau nebevilkėti, juos

atkurti tapo nelengvu iššūkiu. Noras ir reikalas vilkėti tautinius kostiumus pradžioje smarkiai lenkė autentiškų kaimo drabužių rinkimo, muziejų steigimo, mokslinių tyrimų procesą. Be to, būta nemažai laikotarpių, kai kostiumo kūrėjus labiau domino ne istorinis tikslumas, o kūrybiški perdirbimai, kuriami prisitaikant prie šiuolaikinių madų arba specifinių scenos reikalavimų. XX a. paskutiniiais dešimtmečiais visuotinis stilizuotų tautinių kostiumų išgalėjimas Lietuvoje sukėlė didelį poreikį atgaivinti šiai aprangai būtiną ryšį su istoriniais liaudies drabužiais, tikroju, meniškai labiau vertingų paveldu.

Fotografijose matomi kostiumai buvo pagaminti kopijuojant tradicinius, daugiausia muziejuose saugomus XIX a. kaimiečių išveivinius drabužius. Daugeliu atvejų stengtasi atkurti tuos, kurių išlikę

tik fragmentai, skiautės, taip pat užsienyje atsidūrusius arba šiaip mažiau žinomus. Be abejo, panaudoti ir nuo seno visiems gerai žinomi, ne vieno dailininko dėmesį patraukę rūbai – jie pelnytai buvo laikomi gražiausiais. Kai kurie kostiumo elementai atkurti papildomai remiantis ikonografiniais bei rašytiniais šaltiniais, paskelbtais liaudies kostiumo tyrinėtojų darbais ir kitokia pagalbine medžiaga. Stengtasi nustatyti ir pasirinkti būdingiausius, tarp jų – meniniu požiūriu vertingiausius pavyzdžius, išryškinti kiekvieno etnografinio rajono savitumą.

Rekonstruotus kostiumus fotografavo Rymantas Penkauskas, ilgai ir priekabiajai rinkęsi lietuviško gamtovaizdžio kampelius, padėjusius atskleisti tradicinių drabužių spalvas bei formas. Šios nuotraukos gerai įvertintos tarptautinėse parodose: 2009 m. UNESCO globojamoje tarptautinėje parodoje „Humanity Photo Awards“ Kinijoje už lietuvių tautinio kostiumo fotografijų koncepcijos sukūrimą ir atlikimą gavo Žiuri prizą, 2010 m. UNESCO globojamoje tarptautinėje bienalėje „TashentAle“ pelnė sidabro medalį.

Birštono muziejuje veikianči paroda skirta Tautodailės metams. Tai – spalvingas, nuotaikingas reginys, paliečiantis kiekvieno lietuvių, tautodailės mėgėjo sielą. Kviečiame visus aplankyti parodą, kuri eksponuojama Birštono muziejuje, Vytauto gatvėje 9, Birštone.

Apsilankyti parodoje galite iki liepos 5 dienos.

Vilijeta Šalomskienė
Birštono muziejaus direktorė

**ŠALINAME KELMUS IR KRŪMYNUS
FREZUOJAME ŽEMĘ IKI 40cm**

**DIRBAME VIŠOJE LIETUVOJE
8 699 82737**

